

خروجی قطعه کد ۱:

1st Hello
2nd Hello
3rd Hello
4th Hello
5th Hello
6th Hello
7th Hello
8th Hello
9th Hello
10th Hello

خروجی قطعه کد ۲:

1st Hello
2nd Hello
3rd Hello
4th Hello
5th Hello
6th Hello
7th Hello
8th Hello
9th Hello
10th Hello
11th Hello

تفسیر خروجی برنامه از طریق ارسال آرگومان به برنامه در محیط **intellij**:

در این حالت خروجی برنامه همان **String** هایی خواهد بود که در قسمت **Program Arguments** به برنامه ارسال شده است. بدین معنی که اگر در این قسمت **mystrings** نوشته شود، در خروجی برنامه همان **mystrings** چاپ خواهد شد.

انجام دهید (۱)

اشکال زدایی قطعه کد ۱:

بهتر است برای انتخاب نام **method** در قطعه کد ۱ از **under line** استفاده نکرده و بجای نوشتن نام **method** بصورت **my_method** از نام **myMethod** استفاده کنیم.

اشکال زدایی قطعه کد ۲:

بهتر است برای انتخاب نام **method** در قطعه کد ۲ از روش نام گذاری **Camel Case** استفاده کنیم و بجای نوشتن نام **method** بصورت **myAnotherMethod** از نام **myAnotherMethod** استفاده کنیم.

الف) Error:(4, 43) java: ';' expected

ب) Error:(4, 33) java: ')' expected

Error:(4, 40) java: unclosed string literal

Error:(4, 39) java: not a statement

Error:(6, 2) java: reached end of file while parsing

ج) Error:(6, 2) java: reached end of file while parsing

Error:(1, 18) java: '{' expected

Error:(6, 1) java: class, interface, or enum expected

انجام دهید (۳)

علت عدم اجرای کد فوق حذف آرگومان String [] args از متد main می باشد.

انجام دهید (۴)

برنامه جاوا در پایان مراحل توسعه همانند یک زبان کامپایلری کامپایل می شود (به Java bytecode) و در زمان اجرا همانند زبان های مفسری interpret می شود. پس باید گفت زبان جاوا هم مفسری است هم کامپایلر.

حال بینیم زبان مفسری (Interpreter) و کامپایلری (Compiler) چیست؟

مفسر چیست؟

اگر بخواهیم واضح بگویم مفسر در برنامه نویسی چیست؟ مفسر یک برنامه کامپیوتری است که دستورهای نوشته شده در یک زبان برنامه نویسی را اجرا می کند. مفسر در واقع یک زبان برنامه نویسی سطح بالا را به یک زبان قابل فهم برای ماشین تبدیل می کند.

نکته مهم: در زبان های مفسری کد ها به صورت خط به خط تفسیر و اجرا می شوند و در اجرا بعدی برنامه نیز به همین صورت ادامه می یابد.

همینطور که می دانید هر دستگاه کامپیوتری (کامپیوترهای رومیزی، نوت بوک ها، گوشی های هوشمند، تبلت ها و ...) از سخت افزار خاصی ساخته شده است که دارای قسمت های مختلفی از جمله پردازنده (Processor) است. حال اگر بخواهید برای این پردازنده برنامه ای بنویسید که این پردازنده کاری را انجام دهد باید دستورات زبان ماشین خاص آن پردازنده را یکجا نوشته و در یک فایل ذخیره کنید و برای اجرا آن فایل را یکباره به پردازنده بدهید تا اجرا کند. چون نوشتن به زبان ماشین بسیار نیاز به حوصله و وقت دارد و اشکال زدایی (دیباگ) آن نیز کار پر مشقت و وقت گیر است معمولا از سایر زبان ها استفاده می کنند و آن زبان ها را با "برنامه های خاصی" به زبان ماشین تبدیل می کنند.

اگر آن برنامه خاص تبدیل دستورات به زبان ماشین را به جای یکباره و کامل به صورت دستور به دستور انجام دهد و همان لحظه دستور تبدیل شده (فقط و فقط همان دستور را) برای اجرا به پردازنده تحویل دهد و پس از اجرا دوباره دستور بعد را به زبان ماشین تبدیل کند و به پردازنده تحویل دهد و ... این ماجرا تا به انتهای دستورات به صورت خط

به خط تکرار شود و دستورات زبان ماشین توسط پردازنده فقط اجرا شوند و در فایلی ذخیره نشوند به آن برنامه خاص اینترپرتر یا مفسر می گویند.

در گذشته های دور نسخه های مختلف بیسیک جزو معروفترین زبان های اینترپرتری یا مفسری دنیا بودند نسخه هایی نظیر Basic و GWbasic و QBasic و ...

بزرگترین مزیت اینترپرتر یا مفسر این است که برنامه نوشته شده اصلی وابستگی کمتری به نوع سخت افزار دارد. لذا برنامه ای که به زبان مفسر نوشته شود همانطور که می تواند روی یک کامپیوتر پردازنده اینتل اجرا شود می تواند بر روی یک تبلت با پردازنده آرم نیز اجرا شود یا روی یک موبایل یا یک اسباب بازی مدل.

تفاوت مفسر با کامپایلر

این دو در واقع یک کار را انجام میدهند ولی با هم یکسان نیستند و تفاوت هایی دارند. در مفسر کد ها خط به خط خوانده، برای کامپیوتر ارسال و اجرا می شود. اما کامپایلر تمام کد ها را یک باره ترجمه می کند و به صورت کامل در RAM نگه میدارد و شما میتوانید هر زمانی که خواستید کدها را اجرا کنید.

تفاوت دیگر این دو، وابستگی به برنامه می باشد. برنامه یا کد های نوشته شده توسط یک زبان مفسری برای اجرا روی سیستم نیاز به نصب مفسر همان زبان روی سیستم را دارد. در غیر این صورت برنامه اجرا نمی شود. ولی کامپایلر برنامه را یک بار کامپایل می کند و بعد از آن دیگر نیازی به وجود همان کامپایلر روی سیستم نیست. خروجی یک برنامه نوشته شده با کامپایلر، فایل هایی هستند که روی هر سیستمی اجرا میشوند چه کامپایلر نصب باشد چه نباشد. اما یک مشکل کامپایلر این است که به سیستم وابسته است. یعنی اگر سیستم عامل دستگاه عوض شود امکان اجرای آن برنامه وجود ندارد اما مفسر ها چون خط به خط کد ها را اجرا و ترجمه می کنند امکان استفاده روی سیستم های مختلف را دارند. **برای رفع مشکل کدهای کامپایل شده باید آنها را روی سیستم جدید یکبار کامپایل کرد.** اینکه کدام یک برتری دارند به نویسنده برنامه بستگی دارد. اگر قابل حمل بودن اهمیت داشته باشد، مفسری بهتر است. در غیر این صورت اگر سرعت و درگیر نکردن CPU و RAM اهمیت دارد، کامپایلری بهتر است.

چه زبان های برنامه نویسی، مفسری هستند؟

تعداد زیادی زبان برنامه نویسی داریم که مفسری می باشد. که در بخش زیر تعدادی از زبان های معروف که مفسر هستند رو لیست کرده ایم.

- پایتون
- جاوا اسکریپت
- بیسیک
- وی بی اسکریپت
- زبان PHP
- پرل
- روبی
- زبان Forth
- ...

کامپایلر چیست؟

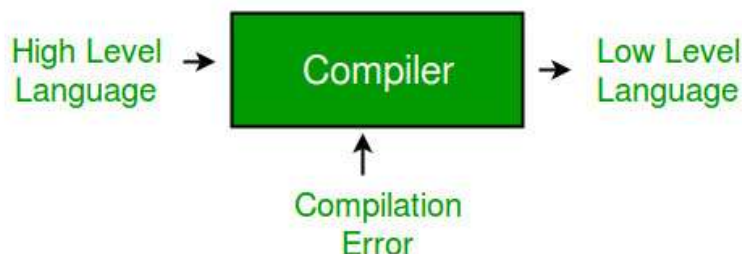
اگر بخواهیم کامپایلر رو تعریف کنیم و بگیم واقعا کامپایلر چیست باید بگویم مجموعه ای از برنامه یا برنامه های کامپیوتری است که متنی از زبان برنامه نویسی سطح بالا (زبان مبدا) را به زبانی سطح پایین (زبان مقصد)، مثل اسمبلی یا زبان سطح ماشین، تبدیل می کند.

به بیان ساده، **کامپایلر** برنامه‌ای است که یک برنامه نوشته شده در یک زبان خاص ساخت‌یافته را خوانده و آن را به یک برنامه مقصد (**Target Language**) تبدیل می‌نماید. در یکی از مهم‌ترین پروسه‌های این تبدیل، کامپایلر وجود خطا را در برنامه مبدأ اعلام می‌نماید.

تعریف یکی از دوستان از کامپایلر، کامپایلر برنامه‌ای رایانه‌ای می‌باشد که به‌منظور انتقال زبان‌های برنامه‌نویسی سطح بالا به زبان‌های سطح پایین مانند زبان اسمبلی و زبان ماشین، جهت **اجرای شدن**، طراحی و ارائه‌شده‌اند، خروجی این نرم‌افزار برای ماشین‌هایی مانند رایانه قابل اجرا هست.

کامپایلرها به عنوان ابتدایی ترین و اصلی ترین برنامه، برای **برنامه نویسان** به شمار می‌آیند، در اولین نگاه ممکن هست کامپایلر ها برنامه‌های ساده و بدون تنوع باشند اما با نگاه دقیق‌تر مشخص می‌شود که آنها در برخی موارد دارای پیچیدگی‌هایی هستند که به علت ویژگی‌های متفاوت آنها پدید آمده است. برخی از این پیچیدگی‌ها به علت دشوار بودن برخی زبان‌های سطح ماشین می‌باشد؛ به عبارتی زبان‌های سطح ماشین مانند زبان‌های برنامه‌نویسی سطح بالا به سادگی قابل فهم برای انسان نیستند و برای همین منظور است که انسان به زبان‌های سطح بالا برنامه را می‌نویسد و با استفاده از کامپایلرها آن را به سطح پایین و سطح ماشین تبدیل می‌کند .

برای درک بهتر نحوه کار کامپایلر، بخش زیر را ببینید.

نکته مهم: کامپایلرها معمولاً توسط شرکت‌های متفاوتی تولید می‌شود و همواره شرکت‌هایی که سخت افزار ماشین را تولید می‌کنند، **کامپایلر** مورد نیاز آن ماشین را نیز تولید و ارائه می‌کنند، البته کامپایلر ها دارای استانداردهای جهانی هستند که این امر مانع از آن می‌شود که هر شرکت خود به صورت دلخواه استانداردهایی مشخص کند. برای مثال استاندارد زبان اسمبلی یک استاندارد جهانی می‌باشد و شرکت‌های تولید کننده چیپ و میکروچیپ مانند Intel ، Motorola و غیره از این زبان استفاده می‌کنند؛ به همین منظور کامپایلرهایی برای تبدیل به این زبان توسط این شرکت‌های ارائه می‌شود .

مهم‌ترین علت استفاده از کامپایلر

ترجمه برنامه منبع به برنامه اجرایی

کامپایلرها دارای انواع متنوعی هستند که هر کدام به منظور استفاده برای کاربرهای خاصی تهیه شده است علی‌رغم این تنوع اعمال اساسی که هر کامپایلر بایستی انجام دهد، مشابه هم می‌باشند . **مهم‌ترین علت استفاده از کامپایلر ترجمه برنامه منبع به برنامه اجرایی می‌باشد** البته در شرایطی برخی کامپایلرها این کار را برعکس نیز انجام می‌دهند به طوری که زبان برنامه نویسی سطح پایین را به زبان برنامه نویسی سطح بالا ترجمه می‌کند.

بررسی انواع کامپایلر

انواع کامپایلر

در بخش زیر **سه مدل کامپایلر** را مورد بررسی قرار داده ایم که می توانید با خواندن این سه مورد با انواع کامپایلر آشنا شوید.

کامپایلرهای محلی و عبوری:

اکثر کامپایلرها به دو دسته **محلی و عبوری** تقسیم می شوند. کامپایلرهایی که به منظور اجرای برنامه های باینری هستند، کامپایلرهایی با کد محلی گوئیم چرا که تنها در کامپیوترهای یک نوع با سیستم عامل های یکسان قابل به کارگیری است. از طرف دیگر ممکن است کامپایلرها کدهای باینری را تولید کنند که در سیستم های مختلف قابل اجرا باشد. به این دسته از کامپایلرها که وابستگی به سخت افزار ندارند، **کامپایلرهای عبوری** گوئیم.

کامپایلرهای تک فاز و چند فاز:

کامپایلرها از نظر فاز به تک فاز و چند فاز تقسیم بندی می شوند. فاز بندی کامپایلرها در عمل به محدودیت های منابع سخت افزاری وابسته است. در نتیجه کامپایلرها به مجموعه برنامه های کوچکتر تقسیم می شوند هر یک بخشی از عمل ترجمه یا آنالیز را برعهده می گیرند.

کامپایلرهای تفسیری و کامپایلی:

زبانهای سطح بالا را به دو دسته تفسیری و کامپایلی تقسیم می کنند. **کامپایلرها و مفسرها** روی زبان ها عمل می کنند نه زبانها روی آنها! مثلاً این تصور وجود دارد که الزاماً BASIC تفسیر می شود و C کامپایل. اما ممکن است نمونه هایی از BASIC یا C ارائه شود که به ترتیب کامپایلی و تفسیری باشد. البته استثناهایی نیز وجود دارد.

بررسی نحوه کار کامپایلر

کامپایلر چگونه کار می کند؟

بعد از اینکه گفتیم کامپایلر چیست و معنی کامپایلر رو مورد بررسی قرار دادیم حال باید ببینیم اصلاً کامپایلر چطور کار می کند و به صورت دقیق به آن بپردازیم.

اگر بپذیرید که کامپیوتر تنها قادر به درک مفهوم سیگنال های پذیرش و عدم پذیرش و یا همان سیگنال ها و اعداد صفر و یک است می توانید راحت تر به جواب برسید **در واقع سیستم کامپیوتر شامل** مدارهایی است که این مدارها فقط به دو سیگنال صفر و یک و یا فعال و غیر فعال و یا روشن و خاموش حساس است و به هیچ وجه قادر به درک الفاظ و زبان طبیعی نمی باشد و حتی از کاری که قرار است انجام بدهد نیز خبر ندارد و مدارهای الکتریکی بر اساس کدهایی که در حافظه قرار می گیرد (**کلمات حافظه**) و در نهایت پردازش هایی که توسط پردازنده در واحد کنترل و ALU بر روی آن ها صورت می دهد اعمالی انجام می شود. اما آن چه که در این بخش مورد توجه است همان شکل گیری صفر و یک ها در نتیجه یک برنامه به زبان فرضاً **سی شارپ** می باشد. این کاری است که کامپایلرها انجام می دهند.

مکانیسم کلی کار کامپایلرها به این صورت است که برنامه مبدا را خوانده و یک شکل میانی از آن ایجاد نموده و سرانجام آن را به زبان دیگری مانند اسمبلی تبدیل می کند و زبان اسمبلی نیز از شکل میانی برنامه شکل قابل فهم سیستم و یا همان صفر و یک ها را ایجاد و آن ها را در قالب Memory Word برای سیستم و سخت افزار مهیا می نماید. لذا تبدیل شکل ابتدایی برنامه مقصد به یک شکل اجرایی سیستمی از **وظایف کامپایلرها** می باشد. البته باید توجه کنیم که کامپایلرها بر اساس قواعد و گرامر زبان مبدا اقدام به تولید زبان مقصد می نمایند.

بررسی اجزای کامپایلر

کامپایلر نویسان برای سهولت در طراحی، اجزای کامپایلر را به بخش های زیر تقسیم بندی می کنند که هر یک عملی را انجام می دهد:

الف) تحلیل گر لغوی (Lexer): در واقع طولانی ترین پروسه را انجام می دهد، با زبان مبدا مستقیماً در تعامل بوده و مستقل از زبان مقصد می باشد. تحلیل گر لغوی با خواندن زبان ورودی آن را به مجموعه ای از نشانه های قابل فهم برای تجزیه کننده تقسیم بندی می کند. میدانیم که جملات یک زبان از رشته هایی از نشانه ها تشکیل شده است و دنباله ای از این کاراکترهای ورودی که یک نشانه را تشکیل می دهند یک لغت (Lexeme) نامیده می شوند.

توضیحات، فضاها، سفید و فاصله ها توسط تحلیل گر لغوی نادیده گرفته می شود، سپس نشانه های تولیدی را در جدولی به نام جدول نمادها قرار می دهد و اشاره گری برای دسترسی پارسر به آن ها را بر می گرداند. تشخیص شناسه ها و کلمات کلیدی نیز از جمله مواردی است که Lexer باید آن ها را نیز تشخیص دهد و از سایر نشانه ها تمیز دهد. بنابراین به طور خلاصه Lexer کاراکترها را از ورودی می خواند، آن ها را به صورت لغت دسته بندی می کند و نشانه های ایجاد شده توسط لغت ها را به همراه مقادیر خصیصه آن ها به مرحله های بعدی کامپایلر منتقل می کند. نشانه های تولید شده در پارسر و یا تجزیه کننده مورد استفاده قرار می گیرد.

ب) تحلیل گر ساختار دستور (Parser): پارسر (Parser) بررسی می کند که آیا می توان دنباله ای از نشانه های ایجاد شده را توسط گرامر زبان مورد نظر تولید نمود یا نه. در واقع پارسر مهم ترین عمل را در طراحی کامپایلر انجام می دهد و آن تولید دنباله از از رشته ها توسط گرامر زبان مبدا می باشد. به طور کل هنگام تحلیل ساختار دستور، نشانه هایی که در زبان مبدا قرار دارند را به عبارت های گرامری دسته بندی می کنیم به طوری که کامپایلر بتواند مجدداً با استفاده از آن ها خروجی را ترکیب بندی کند. عبارت های تولید شده را توسط درخت تجزیه نمایش می دهند که درختی است که فرزندان هر گره عبارات سمت راست قوانین گرامر و پدر آن ها سمت چپ هر گره می باشد و گره های برگ مشتمل بر پایانی ها می باشند و یک دنباله از آن ها یک رشته از گرامر را نشان می دهند.

ج) تحلیل گر معنایی (Syntax Analyzer): فاز تحلیل معنایی برنامه مبدا را برای پیدا کردن خطاهای معنایی بررسی کرده و اطلاعات مربوط به نوع داده ها را در درخت تجزیه حاشیه نویسی می کند مثلاً بررسی می کند که یک رشته حرفی با یک عدد جمع زده شده باشد و مانند آن. مجاز بودن نوع داده ها نیز در این بخش بررسی می شود. در واقع در زمان تحلیل معنایی، کامپایلر ساختارهایی را کشف می کند که از نظر ساختار دستوری صحیح هستند اما در رابطه با عملی که انجام می دهند بی معنی هستند.

د) تولید کننده کد میانی: در این بخش یک شکل میانی قابل فهم اسمبلر و یا یک نمایش میانی صریح از برنامه مبدا تولید می کند که می توان آن را برنامه ای برای یک ماشین انتزاعی در نظر گرفت (مفهوم انتزاعی به معنای قابل فهم بودن برای انسان است نه ماشین) (و باید دارای دو ویژگی سهولت تولید و سهولت تبدیل به برنامه مقصد باشد).

نمایش میانی می تواند شکل های گوناگونی داشته باشد مانند صفر، یک، دو، سه و چهار آدرس. در ساختار فرضاً سه آدرس در هر ثبات می توان سه آدرس را شامل عملگر، عملوند اول و عملوند دوم قرار داد. محاسبه عبارات، نظارت بر ساختارهای جریان کنترلی و احضار رویه ها نیز در این بخش توسط مولد کد میانی صورت می گیرد.

هـ) بهینه ساز کد (Optimizer): کدی که تولید می کنیم باید دو شرط صرفه جویی در حافظه و در زمان اجرا را برآورده کند. گاهی وقت ها کد ما بسیار پیچیده است و با اعمال جایگزینی ها و حذف و درج ها می توان آن را ساده

تر و کارتر نمود. تغییر ساختارهای آدرس دهی نیز می تواند کد را بهینه تر سازد. سرعت اجرا نیز باید در نظر گرفته شود.

(و) تولید کد: آخرین فاز کامپایلر، تولید کد مقصد می باشد که معمولاً شامل کد ماشین جابه جا پذیر یا کد اسمبلی است. تخصیص حافظه به هر یک از متغیرهای برنامه در این فاز انجام می شود. آن گاه هر یک از دستورهای میانی به یک دنباله از دستورهای ماشین که همان کار را انجام میدهند ترجمه می شوند. یک جنبه مهم آن، جایگزینی متغیرها در ثبات ها می باشد.

پیروز و پرتلاش باقی بمانید

یا حق